

Arbetsmarknadsdepartementetlänsstyrelserna
Polismyndigheten

Uppdrag att utveckla regionalt stöd för personer som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringens beslut

Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att arbeta för att alla som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck ska få specialiserat och likvärdigt stöd i hela landet inom ramen för regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Regeringen ger Polismyndigheten i uppdrag att bidra i arbetet, i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare beskrivning av uppdraget. Uppdraget ska samordnas av Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Länsstyrelserna ska samverka med Åklagarmyndigheten som ska bidra med sin kunskap om hedersrelaterad brottslighet.

Länsstyrelserna ska vid behov inhämta kunskap och erfarenheter från Jämställdhetsmyndigheten, Linköpings universitet (Barnafrid – Nationellt centrum för kunskap om våld mot barn), Socialstyrelsen, Uppsala universitet (Nationellt centrum för kvinnofrid) och andra relevanta aktörer, bl.a. i fråga om nationella kunskapsstöd, metoder och arbetssätt baserade på forskning och beprövad erfarenhet. Länsstyrelserna ska även inhämta kunskap och erfarenheter från Statens skolverk om skolans roll i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Länsstyrelsen i Östergötlands län ska senast den 21 maj 2026 lämna en delredovisning av arbetet med fokus på de län som ännu inte har inrättat regionala resurscentrum. Delredovisningen ska innehålla en plan för hur länsstyrelserna i dessa län avser att arbeta för att regionala resurscentrum ska utvecklas och när resurscentrum bedöms vara inrättade i respektive län.

Länsstyrelsen i Östergötlands län ska lämna en delredovisning av uppdraget den 1 mars 2027 med fokus på en bedömning av ändamålsenlighet och effektivitet vid de regionala resurscentrum som är inrättade eller under utveckling. Länsstyrelsen i Östergötlands län ska senast den 1 mars 2028 lämna en samlad slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

Länsstyrelsen i Östergötlands län ska under 2026 och 2027 fördela medel till länsstyrelserna för uppdragets genomförande. Medel till län som inte tidigare har inrättat regionala resurscentrum bör prioriteras, om det inte finns särskilda skäl mot det. I övrigt bör medel fördelas till de län som bedöms ha bäst förutsättningar att utveckla regionala resurscentrum. Från och med den 1 januari 2028 ska stöd och finansiering till länsstyrelsernas arbete med regionala resurscentrum ha inordnats i myndigheternas ordinarie strukturer för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel.

Närmare beskrivning av uppdraget

Länsstyrelserna ska samordna utvecklingen av regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det innebär bl.a. att länsstyrelserna ska arbeta för en effektiv samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och polis i sina respektive län för att underlätta stöd och skydd till barn och vuxna som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Länsstyrelserna och Polismyndigheten ska samverka i det förberedande och operativa arbetet vid regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Polismyndighetens roll bör bl.a. vara att informera om de utsattas rättigheter och ge stöd i att upprätta polisanmälan om det föreligger grund för det. I Polismyndighetens uppdrag ingår att se över hur formerna för polisens arbete vid regionala resurscentrum bör se ut och hur det kan utvecklas.

Åklagarmyndigheten ska på nationell nivå bidra i arbetet med regionala resurscentrum för att öka kunskapen om varför det är viktigt att aktörer som socialtjänst, skola, förskola och hälso- och sjukvård anmäler misstanke om brott i ett tidigt skede. Åklagarmyndigheten ska även bidra för att öka kunskapen om vikten av att stödja målsäganden, både i det inledande skedet i samband med anmälan och på ett långsiktigt plan.

Länsstyrelsen i Östergötlands län ska 2026–2027 erbjuda stöd till länsstyrelserna i arbetet med regionala resurscentrum samt följa upp hur utvecklingen fortskrider. Länsstyrelsen i Östergötlands län ska via en stöddlinje ge generellt stöd till yrkesverksamma som i sin verksamhet hanterar frågor om hedersrelaterat våld och förtryck. Från och med den 1 juli 2026 ska detta stöd inordnas i arbetet med stöddlinjer vid Uppsala universitet (Nationellt centrum för kvinnofrid) (jfr beslut A2025/01093).

Verksamheten vid regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck bör fungera som en samverkansform mellan relevanta aktörer för att säkerställa tidiga gemensamma åtgärder för stöd till utsatta. Primära samverkansaktörer är socialtjänst, polis samt hälso- och sjukvård men även exempelvis åklagare, skola och civilsamhälle kan vara relevanta. Verksamheten bör fungera som ett komplement till ordinarie stöd- och skyddsstrukturer.

Verksamheten inom ett regionalt resurscentrum bör, för att fungera effektivt och ändamålsenligt:

- erbjuda stöd till utsatta barn och vuxna och sträva efter att utsatta får specialiserat, anpassat och jämlikt stöd utifrån behov oavsett vistelseort i länet,
- erbjuda utsatta stöd i att få kontakt med rätt instans vid behov av mer omfattande stöd,

- ha personal med praktisk erfarenhet av att arbeta med målgruppen och kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck,
- erbjuda stöd till yrkesverksamma som i sin verksamhet hanterar frågor om hedersrelaterat våld och förtryck, samt
- systematiskt dokumentera, följa upp och utvärdera arbetet.

Skälen för regeringens beslut

Länsstyrelsen i Östergötlands län har sedan 2018 haft regeringens uppdrag att samordna arbetet med att utveckla regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelsen i Östergötlands län har bl.a. fördelat medel till länsstyrelserna, erbjudit kompetensutveckling och följt upp satsningen. Det finns nu 16 resurscentrum som finansierats av regeringen, etablerade eller under uppbyggnad, i 13 av 21 län.

Regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck syftar till att förbättra samhällets stöd till våldsutsatta personer. Många kommuner har inte möjlighet att på egen hand erbjuda målgruppsanpassat och specialiserat stöd till de som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck och är därför i behov av samverkan med närliggande kommuner och andra aktörer för att kunna fullgöra sina lagstadgade skyldigheter (A2024/00160, A2025/00093, skr. 2024/25:69 s. 71).

En utvärdering visar att framgångsfaktorer för att etablera regionala resurscentrum är att i ett tidigt skede göra en behovsinventering i länet, att förankra beslut på högsta ledningsnivå och att inrätta resurscentrum i redan etablerade länsövergripande strukturer. Det kan med fördel innebära samverkan med existerande stödverksamheter för barn och vuxna utsatta för mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt utnyttjande i prostitution, människohandel och sexuell exploatering. De största utmaningarna beskrivs vara att erbjuda ett direkt stöd till utsatta i alla åldrar, att hitta hållbara

finansieringslösningar över tid och att involvera poliser och åklagare med kompetens inom hedersrelaterat våld och förtryck (A2025/00237).

Regeringen har mot denna bakgrund gett samtliga länsstyrelser i uppgift att från och med den 1 januari 2026 stödja och bidra till utveckling av regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck och i budgetpropositionen för 2026 föreslagit att arbetet ges permanent finansiering. Regeringen har även föreslagit att 100 miljoner kronor i permanenta medel avsätts till kommuner och regioner med fokus på att stärka deras arbete mot bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck. Medlen ska fördelas via förordning (2025:838) om statsbidrag för att stärka och utveckla regionalt och lokalt arbete mot vissa former av våld. Enligt förordningen ska ansökningar för att utveckla regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras. Länsstyrelserna ska fördela bidrag i sina respektive län.

Polismyndighetens bidrag till samverkan vid regionala resurscentrum är centralt. Polismyndigheten har i uppdrag att arbeta brottsförebyggande och bidra till att färre personer utsätts för brott. Till uppgifterna hör även samverkan med andra myndigheter och organisationer vilkas verksamhet berör polisverksamheten (6 § polislagen [1984:387]). Polismyndighetens närvaro i regionala resurscentrum främjar ökad trygghet och förtroende för polisen, vilket i sin tur kan öka benägenheten att anmäla brott.

Utvecklingen av regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck har lett till att frågorna har fått ökad uppmärksamhet och att kunskapen har ökat hos olika yrkesgrupper samt i vissa län ökat tillgången till stöd till utsatta individer (A2024/00160).

Regeringen bedömer att ett uppdrag till länsstyrelserna och Polismyndigheten är ett viktigt led i regeringens arbete med att nå det jämställdhetspolitiska delmålet att hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra och att alla, oavsett kön, genom hela livet ska ha samma rätt och möjlighet att leva sitt liv utan att begränsas av kollektivt grundade hedersnormer.

På regeringens vägnar

Nina Larsson

Ulrika Helldén

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet IU, MRD

Finansdepartementet BA, K, SFÖ

Justitiedepartementet DÅ, INS, KRIM, L5

Socialdepartementet HC, SL, SOF

Statsrådsberedningen Gransk

Utbildningsdepartementet GV, S, UH

Jämställdhetsmyndigheten

Linköpings universitet (Barnafrid – Nationellt centrum för kunskap om våld mot barn)

Socialstyrelsen

Statens skolverk

Uppsala universitet (Nationellt centrum för kvinnofrid)

Åklagarmyndigheten